

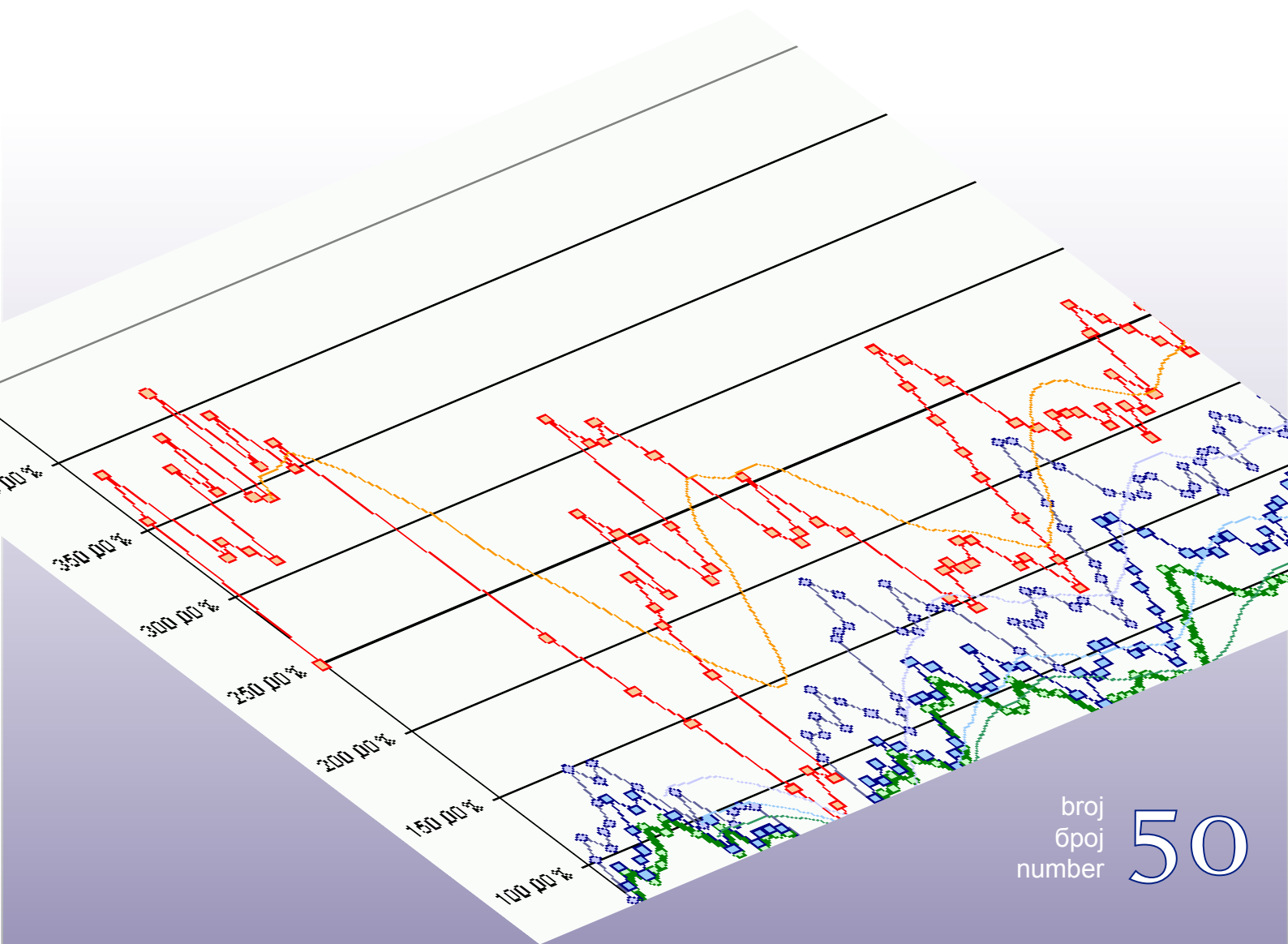
Bosna i Hercegovina
Odjeljenje za makroekonomsku analizu
Upravnog odbora Uprave za indirektno-
neizravno oporezivanje

Босна и Херцеговина
Одјељење за макроекономску анализу
Управног одбора Управе за indirektno-
опорезивање

Macroeconomic Unit of the Governing Board of the Indirect Tax Authority

Oma Bilten

broj
број
number **50**

Уз јубиларни број

Када смо се 1. августа 2005.године појавили са првим бројем ОМА билтена засигурно ни највећи оптимисти нису могли предвидјети да ће билтен доживјети 50. електронско издање. Реформе у сфери индиректног опорезивања, имплементација ПДВ-а, снажни захтјеви за успоставом фискалне координације и формализација дјеловања Фискалног савјета, уз континуирану хармонизацију директног опорезивања на нивоу ентитета, представљали су значајну подлогу и потицај за истраживања у оквиру Одјељења, процјене и симулације предложених реформских рјешења и анализе ефеката спроведених реформи. Избор европског пута и потписивање Споразума о стабилизацији и придруживању наметнули су обавезу континуираног усклађивања принципа опорезивања са минималним стандардима ЕУ, у чему је значајну техничку подршку дјеловању Управног одбора УИО дало и Одјељење за макроекономску анализу. На крају, сакупљање и објављивање консолидоване фискалне статистике опште владе БиХ у билтенима Одјељења на линији су преузетих обавеза из *stand-by* аранжмана са ММФ, који треба посматрати као катализатор дубљих фискалних реформи у БиХ у правцу фискалне стабилизације и преузимања међународних методологија и стандарда фискалне статистике ЕУ. Радује нас да су објављени прилози врло често наилазили на одобравање стручне и академске јавности, медија, компанија, домаћих и међународних институција, што представља стимуланс за даља истраживања и побољшање квалитета билтена.

У протеклих неколико бројева анализирали смо ефекте примјене новог Закона о акцизама у БиХ у сегменту опорезивања цигарета, нафтних деривата, алкохола и алкохолних пића. У овом броју настављамо са серијом написа који су у вези са акцизним производима, фокусирајући се на увоз/промет и опорезивање каве у БиХ и ЕУ. Лисабонска стратегија ЕУ и глобална економска криза намећу потребу прилагођавања политике опорезивања захтјевима компанија у циљу јачања њихове конкурентне позиције и одржавања ликвидности. У прошлом броју писали смо о улози фискалне политике као инструмента за ублажавање негативних ефеката свјетске економске и финансијске кризе. У чланку у овом броју даље разрађујемо инструменте који су на располагању у домену политике ПДВ-а, а којима се директно или индиректно утиче на агрегатну потрошњу, ликвидност компанија и фискални биланс.

др Динка Антић
шеф Одјељења

Садржај:

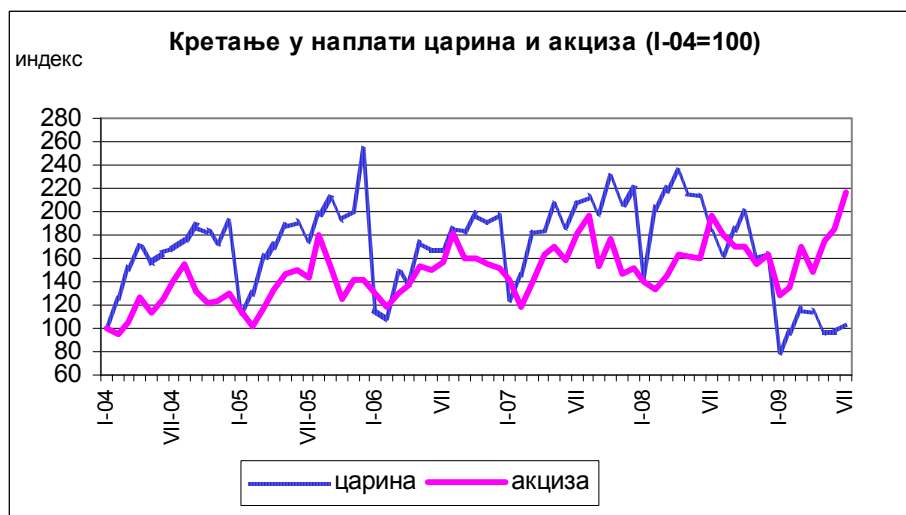
У фокусу: Наплата индиректних пореза јануар – јули 2009	2
Динамика кретања увоза као и прихода од акцизне обавезе на кафу са освртом на правни оквир у БиХ, ЕУ и земаља у окружењу	4
Политика ПДВ-а у условима глобалне економске кризе	11
Консолидовани извјештаји: ЈР, ентитети, I-VII, 2009.	18
Консолидовани извјештаји: Држава, ентитети, БД, фондови, кантони, општине, I-VI, 2009. Држава, ентитети, БД, кантони, I-VI, 2009. Буџет ФБиХ, фондови, кантони, општине, I-VI, 2009. Буџет РС, фондови, општине, I-VI, 2009.	20
Консолидовани извјештаји: Кантони	24

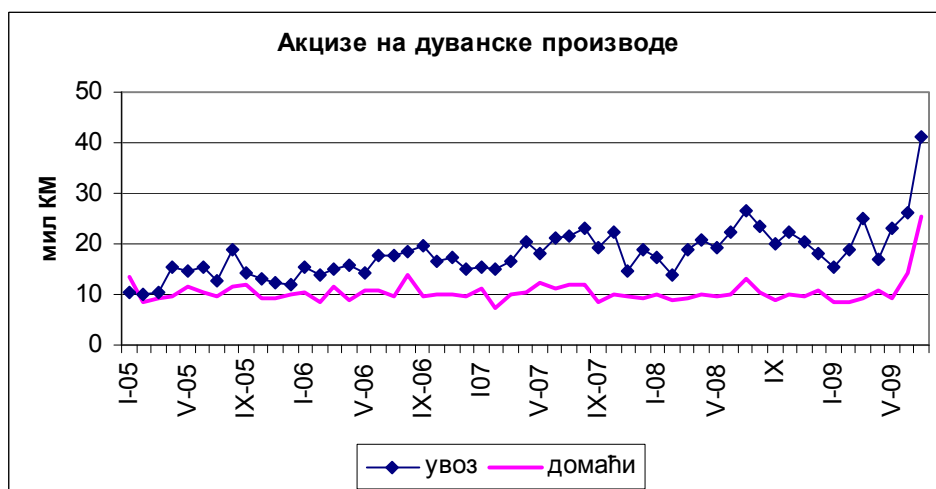
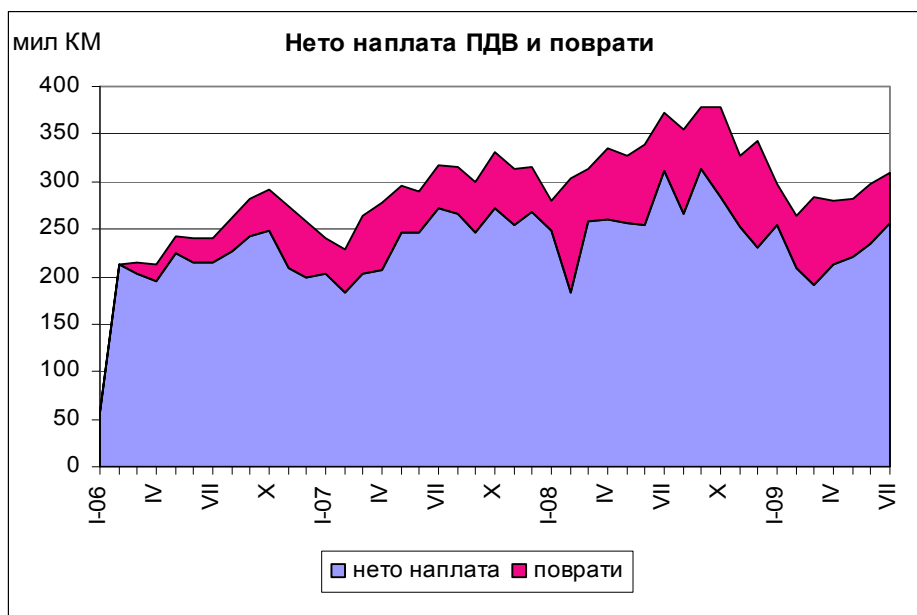
техничка обрада : Сулејман Хасановић, ИТ сарадник
превод : Един Смаилхоџић

Бања Лука: Бана Лазаревића, 78 000 Бања Лука, Тел/fax: +387 51 335 350, E-mail: oma@uino.gov.ba
Сарајево: Ђоке Мазалића 5, 71 000 Сарајево, Тел:+387 33 279 553, Fax:+387 33 279 625, Web: www.oma.uino.gov.ba

У фокусу: Наплата индиректних пореза јануар - јули 2009

(припремила: др Динка Антић)

Динамика кретања увоза као и прихода од акцизне обавезе на кафу са освртом на правни оквир у БиХ, ЕУ и земаља у окружењу

(припремио: Александар Ескић, Макроекономиста у Одјељењу)

Увод

Опорезовати се могу поједини предмети потрошње или сви, сем оних који су законом изузети. У теорији се захватање једним порезом појединих предмета назива аналитички или посебан порез на потрошњу, док се захватање једним порезом свих предмета потрошње назива општим (синтетичким) порезом на промет.

У контексту изложеног, теорија познаје два облика посебних (аналитичких) пореза на потрошњу. То су фискални монополи и акцизе. Фискални монополи су данас ријетко у примјени. Ради се о приходима које држава остварује тако што у сопственој режији монополише право да организује производњу и/или продају појединих производа у широкој употреби. Формирајући монополску цијену, држава је у прилици да у њу инкорпорира и планирани износ пореза. Та цијена у себи садржи производне трошкове, трговинску маржу и порез. Монопол је држава најчешће преузимала према сљедећим производима у широкој употреби: шибице, дуван и његове прерађевине, цигарет-папир, со и петролеј за освјетљење.

Акцизе као аналитички порези на потрошњу у Краљевини Југославији били су у примјени под називом трошарине. Оне су у ограниченој мјери и са малим значајем егзистирале и 1947-1948. године.

Преглед динамике кретања увезене количине и вриједности кафе¹

Са графикона јасно видимо да се количина увезене кафе није драстично мијењала током посматраног производа док се вриједност увезене кафе скоро удвостручила у посматраном периоду `03 – П1`09. У односу на базну годину, вриједност је расла веома брзо да би достигла свој релативни максимум у базној години да би потом мање-више стагнирала.

На десној скали пратимо кретање јединичне цијене увезене кафе представљене црвеном линијом. Цијена константно расте у посматраном периоду. У 2003. години износила је 2.00 КМ и до краја првог полугодишта 2009. године достиже свој максимум од 3.60 КМ. Ова појава кореспондира и са кретањем цијена кафе на свјетском тржишту.

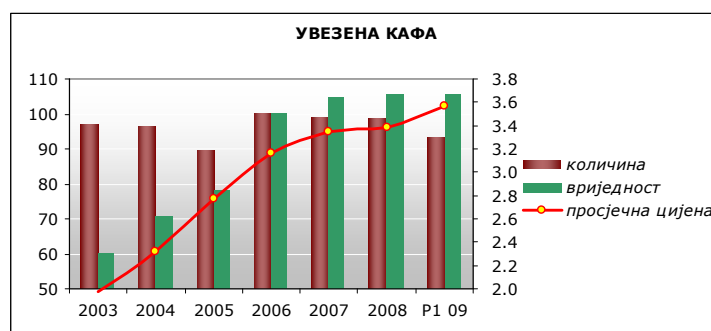
Кретање композитних цијена кафе на берзама у Њујорку и Њемачкој

(US\$ / lb)	2006	2007	2008	И-ВИ 2009
цијена	0.96	1.08	1.24	1.32

Извор: Међународна организација за кафу

На доњем графикону представљамо кретање увезене количине и вриједности кафе као и кретање јединичне цијене.

¹ *Методологија:* у анализи смо користили расположиве податке који се односе на период од 2003 – до П1 2009. године (прво полугодиште). Такође смо се определијели за кориштење базних индекса са базном годином 2006. како бисмо боље нагласили смјер и интензитет кретања посматраних појава. Исто тако је потребно истакнути да су поређења вршена у односу на исти период претходне године (нпр. цијела 2008. година у односу на 2007. годину као и П1 2009. године у односу на П1 2008. године.)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	П1 09
количина	96.8	96.6	89.4	100.0	99.1	98.8	93.2
вриједност	60.4	70.8	78.3	100.0	104.7	105.7	105.5
просјечна цијена	2.0	2.3	2.8	3.2	3.3	3.4	3.6

Тржиште кафе у БиХ

Тржиште кафе у свакој земљи је велики бизнис, а посебно је то случај у БиХ, гдје се традиционално троше огромне количине кафе. Сорте нижег квалитета попут рио минас и робусте, а које представљају сировинску базу традиционалне турске кафе, чиниле су, а и данас чине, доминантан удио у потрошњи кафе у нашој земљи, док квалитетније врсте кафе имају релативно мањи удио на тржишту. Тржиште БиХ је у региону Источне Европе веома специфично тржиште када је у питању потрошња кафе нижег квалитета. Разлика је прије свега у сорти кафе која се користи за припремање тзв. турске кафе, а то је углавном мјешавина или чиста сорта робусте која се сматра кафом нижег квалитета. Сорте арабика кафе, које су углавном сировинска основа за еспресо и инстант кафе сматрају се најквалитетнијом врстом кафе, укус те кафе је хармоничан, благ и утицај на организам те је здравији за дигестивни тракт у односу на кафе нижег квалитета. Свако поднебље има своје специфичности. Ми смо навикли на медицински укус, како се назива укус минас кафе, која спада у ниже средње класе квалитета.

Анализом расположивих података о увозу кафе у току 2009. године управо примјећујемо доминацију сорти рио минас и робусте. Даље, у 20% случајева, што је изразито много, царинске власти БиХ врше тзв. корекцију царинске вриједности по унапријед утврђеном поступку. Поступак је тако дефинисан да постоје мишљења како би се он могао унаприједити и обезбиједити већи прилив средстава на ЈР.

Кретње увозне и домаће акцизе

Са доњег графа можемо закључити да се приходи од акциза на кафу, посматрано по компонентама, понашају различито. Иако, кумулативно посматрано, приходи од акциза на кафу стагнирају током посматраног периода, 2009. година је карактеристична по томе што долази до наставка темпа пада увозне компоненте за разлику од домаће која мијења смјер и иде према нивоу из 2007. године који стоји као максимум за посматрани период. Пошто количина кореспондира са акцизном обавезом, закључујемо да долази до прерасподјеле учешћа појединих тржишних играча на стагнирајућем домаћем тржишту.

	2006	2007	2008	П1 09
увозна акциза	100.0	100.0	98.1	89.1
домаћа акциза	100.0	109.3	97.3	108.0

Према новом законском рјешењу акцизе ће се наплаћивати приликом увоза и стимулисаће се домаћа прерада кафе. На тај начин оставља се више простора домаћим предузетницима или потенцијалним инвеститорима како би својим производима и услугама ојачали тржиште кафе код нас. Исто тако, поређење података који се односе на период прије степена новог Закона и после 01.07.2009. године постаје лимитирано и усложњено.

Трговина кафом унутар земаља чланица ЕУ

У складу са формирањем јединственог европског тржишта 1992. године, не постоји трговина између земаља чланица него кретање роба.

Институција која је овлаштена за прикупљање акцизних обавеза је Федерална царинска администрација.

Преглед акцизне обавезе на кафу:

- Пржена кафа – EUR 2.19/кг
- Инстант кафа – EUR 4.78/кг

Њемачка је појединачно највећи прерађивач и трговац растворљивом кафом у ЕУ. Њемачки ре-експорт прерађене кафе је порастао са 45.000 врећа у 1964. години на огромних 5.5 милиона врећа 2005. године. У 2006. години 4/5 њемачког извоза и увоза прерађене кафе се биљежило као унутрашња трговина ЕУ. Остали попут Италије и Белгије су такође забиљежили огроман пораст.

Можемо слободно рећи да се сав увоз у ЕУ пријављује на улазу у подручје ЕУ, а не у земљи потрошње. Отуда произилазе многи проблеми приликом тачног одређивања националних података за потребе националних статистика.

Према Европској федерацији за кафу имамо три велике нације које слове за највеће прерађиваче кафе у Европи, а то су Њемачка, Уједињено Краљевство и Шпанија. Прерада растворљиве кафе у тонама током 2006. године износила је 141.484 у Њемачкој, 56.166 у Уједињеном Краљевству и 40.407 у Шпанији али са потпуно различитим склоностима у потрошњи. Тако имамо да је ова склоност у Шпанији висока, Уједињеном Краљевству средња, док је у Њемачкој врло ниска.

У наставку представљамо табелу највећих свјетских произвођача кафе по земљама за период 2006 – 2008. У прва четири мјесеца 2009. године увоз кафе из Бразила је имао удио око 2/3 у укупном увозу.

Кретање производње кафе по земљама (000 врећа)

	2006	2007	2008
Бразил	42,512	36,070	45,992
Вијетнам	19,340	16,467	16,000
Колумбија	12,153	12,515	10,500
Индонезија	7,483	7,751	5,833
УКУПНО	127,653	117,882	127,005

Извор: Међународна организација за кафу

Неке земље-произвођачи растворљиве кафе које се налазе изван ЕУ и даље имају висок ниво извоза у земље попут Пољске, Чешке Републике и Мађарске. Али у поређењу са 2005. годином показатељи (прва пуна година након уласка ових земаља у ЕУ) указују да су неке земље произвођачи растворљиве кафе изван ЕУ просто истиснути као директни извозници у одређену земљу ЕУ. На примјер Бразил и Колумбија су били трећи тј. четврти по обиму извоза кафе у Чешку Републику током 2005. године. Већ наредне године их није било ни међу првих пет. Можда није дошло до губитка тржишта као што би се могло закључити на први поглед зато што се увоз није смањило из Јужне Америке, већ је преусмјерен на друге тачке увоза гдје се кафа пакује и одатле даље транспортује под нпр. пољском етикетом. И заиста, Пољска је била други по снази добављач растворљиве кафе сусједној Чешкој током 2006. године иако није ни постојала међу првих пет годину дана раније.

Увоз растворљиве кафе по земљама поријекла током 2006. године

Пољска		Мађарска		Чешка Република	
Њемачка	5,002	Њемачка	5,034	Њемачка	2,129
Еквадор	3,355	Индија	1,349	Пољска	1,198
Мађарска	2,695	Пољска	855	Мађарска	686
УК	1,618	Шпанија	635	УК	441
Бразил	1,345	Холандија	340	Словачка	408
Остало	4,958	Остало	362	Остало	1,491
УКУПНО	18,973	УКУПНО	8,574	УКУПНО	6,353

Извор: Европска федерација за кафу

Преглед акцизних обавеза у ЕУ

Акцизне обавезе су индиректни порези који се обрачунавају у фази увоза или прераде одређеног производа. Њихова сврха је да се опорезује потрошња ових производа, обзиром да добављачи повећавају своје цијене и тако пребацују порез на крајњег потрошача. Акцизне обавезе се обрачунавају на производе за које држимо да узрокују високе екстерне трошкове као што су посљедице по здравље, загађење околине, како би обесхрабрили њихову потрошњу или расипање.

Поред тога, јединствено уређење подручја опорезивања потрошње акцизом унутар јединственог тржишта ЕУ помаже да се избјегну дисторзије унутар подручја конкуренције између земаља чланица, као што је прекогранична трговина унутар ЕУ. Легислатива ЕУ која се односи на акцизне обавезе може бити подјелена у три основне групе:

1. општи споразуми који се односе на кретање и складиштење производа који су предмет акцизних обавеза
2. структура пореза који се примјењује на одређени производ
3. стопе пореза који се примјењују

Прва група правила обухваћена је Директивом 92/12/ЕЕС која се односи на опште уређење везано за производе који су предмет акцизне обавезе као и на држање, кретање и надзирање тих производа. Земље чланице могу увести овај индиректни порез на робу али тако да ови порези не узрокују значајно успоравање прекограничног протока робе тј. повећање формалности. Свака земља чланица одређује своја правила у вези производње, прераде и држања производа који су предмет опорезивања акцизом, али тако да то све буде у складу са одредбама установљеним директивама ЕУ.

Опорезиви производи су предмет опорезивања тј. акцизних обавеза по завршетку производног процеса (било гдје у ЕУ) или по извршеном увозу (из земаља које нису чланице ЕУ). Исто тако акцизна обавеза се треба извршити у моменту када долази до финалне потрошње робе која се додатно опорезује. Ако је неки производ увезен у земљу чланицу али транспортован у неку другу земљу чланицу ради финалне потрошње, акцизна обавеза се измирује у земљи чланици гдје долази до потрошње или употребе увезеног производа.

Важећа легислатива у БиХ, земљама у окружењу и у ЕУ

Према Закону о акцизама у БиХ који се примјењује од 01.07.2009. године дошло је до редефинисања висине акцизне обавезе у односу на претходно законско рјешење. Тако имамо да акциза, која се плаћа приликом увоза по килограму, за сирову кафу износи 1.50 КМ, за пржену кафу (у зрну или мљевена) 3.00 КМ, а за љуске и опне пржене кафе и остали производи од кафе 3.50 КМ. У једном члану дата је ближа дефиниција кафе, тако имамо сирову кафу (са или без кофеина), пржену кафу (са или без кофеина – у зрну или мљевену), љуске и опне пржене кафе као и остале производе од кафе који у себи садрже 50% и више кафе. Што се тиче основице акцизе, акциза на кафу се плаћа за један килограм нето тежине кафе. Ако се кафа ставља у промет већим или мањим од једног килограма, акциза се плаћа пропорционално количини у паковању.

У односу на стопе акциза које су важиле до 01.07.2009. године увећана је акциза за увоз сирове кафе 0.50 КМ/кг и за увоз пржене кафе 0.50 КМ/кг, тако да укупна акциза износи 1.50 КМ/кг, односно 3.00 КМ/кг. Ово повећање акцизне обавезе не подразумијева по аутоматизму и повећање малопродајних цијена, поготово за кафу која се прерађује у БиХ, али сигурно утиче на смањење сиве економије и повећање прихода од ПДВ-а по овом основу. Једна од основних и битних новина је обавеза обиљежавања акцизним маркицама и кафе намијењене продаји на мало.

Преглед акцизних обавеза на кафу² код нас и у земљама окружења

БиХ	Хрватска	Србија	Македонија и Црна Гора
Сирова кафа - 1.50 КМ, Пржена кафа - 3.00 КМ, Љуске и опне пржене кафе и остали производи од кафе 3.50 КМ	Сирова кафа – 5 кн Пржена кафа – 12 кн Кафине љуске и опне – 15 кн Остали производи од кафе – 20 кн	Акцизна обавеза утврђује се у висини од 30%	Нема акцизне обавезе

Извор: релевантни законски прописи посматраних земаља

² Сорта Корі Luwak је толико ријетка да се годишње произведе око 250 кг, а паковање од стотинак грама продаје се за 75 \$. Копи Лувак се прави на острвима Суматра, Јава и Сулавеси. На тим острвима зиви цибетка, торбар величине мачке који живи на дрвећу и дуго се сматрао штеточином јер једе најзрелије плодове кафе. Зрно кафе пролази кроз његов дигестивни тракт пратично без оштећења, а ензими у желуцу те животиње додају нешто јединствено овим зрнима кафе. Домороци, да не би пели на дрвеће и брали кафу, почели су сакупљати полусварени измет цибета. Ово је постала најтраженија кафа на свијету.

Први базични, свеобухватни пропис на нивоу Европске уније је Директива Вијећа од 27.06.1977. године која се односи на апроксимацију закона Земаља чланица везано за екстракте кафе и екстракте цикорије (77/436/ЕЕЦ). Она узима у обзир и уједначава одредбе националних закона, регулација и других прописа који су на снази у Земљама чланицама који се односе на дефинисање екстракте кафе и цикорије, одређивање које супстанце могу бити додате током прераде и поставља специфична правила у погледу њиховог означавања. Са циљем заштите и потпуног информисања потрошача потребно је на нивоу Заједнице одредити правила која се морају поштовати у смислу састава ових производа, супстанце које се смију користити у њиховој производњи и преради, материјали за паковање и означавање, као и услови под којима се могу користити. Свакако да овом Директивом није могуће хармонизовати све одредбе које се примјењују на храну и које могу негативно утицати на промет хране, али свакако можемо рећи да се препреке у промету смањују како расте степен хармонизације. Одређивање процедуре која се односи на узимање узорака и метода анализе потребних за провјеру састава и производних карактеристика ових производа је мјера техничке природе чије усвајање треба извршити Комисија са циљем поједностављења као и убрзања цијеле процедуре.

У смислу ове Директиве екстракти кафе су производи са било којим нивоом концентрације добијених екстракцијом пржене кафе користећи само воду као средство екстракције и искључујући било који процес хидролизе који укључује додатке неких киселина или база, тако да садржи растворљиве и ароматичне састојке кафе или који могу да садрже нерастворљива уља добијена од кафе, трагове осталих нерастворљивих супстанци од кафе или нерастворљиве супстанце које нису добијене од кафе. Екстракти цикорије су производи са било којим нивоом концентрације добијени екстракцијом од пржене цикорије користећи само воду као средство екстракције.

Директива 1999/4/ЕС представља корак даље у смислу поједностављења легислативе и довођење Директиве 77/436/ЕЕЦ у линију са хоризонталним правилима за храну. Она такође обрађује питање распона паковања номиналне тежине и метода анализе. Ултимативни циљ је осигурати исправно функционисање јединственог тржишта као и слободно кретање робе унутар Заједнице. Она даје и посебно правило означавања додатно правилима хоризонталног означавања према Директиви 79/112/ЕЕЦ. Свакако да ова Директива пружа описе, дефиниције и карактеристике производа.

Одређене вертикалне Директиве које се односе на храну требају бити поједностављене како би узели у обзир само есенцијалне захтјеве које требају испуњавати обухваћени производи како би се осигурало њихово слободно кретање унутар унутрашњег тржишта, у складу са закључцима Европског Вијећа одржаног у Единбургу 11. и 12.12.1992.

Директива Вијећа 77/436/ЕЕЦ је тако `центрирана` како разлике у националним законима о екстрактима кафе и цикорије не би резултирале условима за нефер конкуренцију што би погрешно наводило потрошаче, и тако имало директан утицај на успостављање и функционисање заједничког тржишта. Горе споменута Директива је тако дизајнирана да дефинише екстракте кафе и цикорије, тако да одређује које супстанце могу бити додате током прераде, да одреди заједничка правила у вези паковања и означавања ових екстраката и да специфицира услове под којим одређене одреднице могу бити кориштене за неке од ових производа, како би осигурали слободно кретање унутар Заједнице. Општа правила означавања хране, постављена Директивом 79/112/ЕЕЦ, уједначавају законе земаља чланица у вези означавања, представљања и рекламирања хране за продају коначном потрошачу. Како би избјегли креирање нових препрека слободном кретању, Земље чланице требају се суздржати од усвајања, за производе по знаком питања, националне одредбе које нису дате овом Директивом.

Закључак

На основу чињенице да се увози кафа са мањим степеном финализације закључујемо да су многе земље укључујући и нашу развили потребне капацитете који позитивно утичу на економску слику. Неке земље иду корак даље и размишљају о покривању регионалног тржишта.

Раст прихода по овом основу може се обезбиједити на неколико начина. Један је повећање потрошње што, ако посматрамо кретање потрошње у количинском смислу, видимо да је оно мање-више непромијењено у посматраном периоду. Поготово ако се узме у обзир да се акцизе обрачунавају на количину. Други извор је помјерање потрошње кафе од сирове кафе врста робуста и рио минас према квалитетнијим зрнима арабике и повећању тржишта инстант кафе. Примјера ради, тржиште инстант кафе у Енглеској износи 89% укупног тржишта кафе. И трећи основни начин је смањење илегалних токова кафе као и повећана контрола свих елемената приликом увоза који битно утичу на обрачун пореза по овом основу.

Исто тако видимо да се морамо добро припремити у овом тржишном сегменту за моменат придруживања ЕУ; како у производно-технолошком, маркетиншком смислу тако и усаглашавању легислативе са законодавством ЕУ и максималним искориштавањем остављеног слободног простора. Дobar примјер је уважавање ставова пословне заједнице приликом израде новог Закона о акцизама у дијелу који се односи на опорезивање кафе. Остаје нам да у периоду који долази измјеримо ефекте ових мјера/измјена и извучемо одређене закључке са циљем даљњег унапређења тржишта кафе код нас, и посљедично максимално могућем повећању прихода по овом основу.

Из активности Одјељења

Међугорје, 24/25. септембар 2009.г. – IV. међународног симпозија “Међународни стандарди у сектору финансија и рачуноводства vs. национална пракса”, поред еминентних судионика из Хрватске и БиХ, др Динка Антић, шеф Одјељења за макроекономску анализу, одржала је презентацију на тему “Преузимање међународних класификација пореза у функцији унапређења фискалне статистике у БиХ”. Симпозију, који је организовао “FIRCON” д.о.о. из Мостара, присуствовао је велики број привредника, рачуноводствених експерата и ревизора из цијеле БиХ.

Политика ПДВ-а у условима глобалне економске кризе

(Аутор: др Динка Антић)

1. УВОД

Глобална финансијска криза, која се појавила у јесен 2008.г., довела је до свјетске економске кризе чије се размјере, као и дужина трајања, још увијек не могу процијенити. Оно што највише забрињава јесте дубина кризе и непостојање конзистентне и координиране политике најразвијених земаља свијета. Фискална политика представља један од главних инструмената за потицање привредне активности. Заједничка оцјена економиста јесте да фискални стимуланси у вријеме глобалне кризе, рецесије и депресије потрошње, било у виду резова на страни прихода или у виду фискалних потицаја у форми отварања јавних радова и потицаја приватних инвестиција и потрошње на страни расхода, представљају главни сегмент дјеловања земаља данас. Најбољи показатељ лутања развијених земаља у дефинисању мјера и инструмената у борби за ублажавање негативних посљедица кризе јесте непостојање заједничких мјера и инструмената у политици ПДВ-а на нивоу ЕУ. Анализа мјера у политици ПДВ-а које су чланице ЕУ, као и неке друге земље у свијету, донијеле концем 2008.г. и почетком 2009.г. указује на дивергентне циљеве који су у фокусу влада. Док се једни воде циљем подстицања приватне потрошње и снажења ликвидности компанија, тиме непосредно или посредно дјелујући на раст економске активности, друге земље за приоритет имају очување буџетских прихода и по цијену повећања пореза и наставка депресије потрошње и гушења привредних активности. Будући да све мјере немају истоврсни правац дјеловања на све субјекте: државу, компаније и грађане потребно је балансирати трошкове и користи сваке од мјера, што подразумијева жртвовање максималних учинака појединачних у циљу постизања укупних оптималних ефеката (енгл. *trade offs*).

Други проблем у борби против кризе, о коме се мање говори, јесте спорост реагирања у ЕУ, чак и у ситуацији када се постигне консензус око неких мјера. Томе доприноси гломазност ЕУ и тромост институција, спорост код усвајања измјена директива на нивоу ЕУ и њихове транспозиције у националне прописе. Суочавање са глобалном кризом и немоћ да се реагира брзо, правовремено и у правој мјери отвара и питање редефинисања процеса усвајања мјера и инструмената у сегменту политике ПДВ-а. Флексибилност код доношења неких мјера, а која се огледа у снажнијој улози владе и „заобилажењу“ парламената, показала се врло корисном праксом у вријеме кризе.

2. ПРАВЦИ ДЈЕЛОВАЊА МЈЕРА И ИНСТРУМЕНАТА У СИСТЕМУ ПДВ-А

И поред затварања у национална тржишта и заговарања протекционизма под мотом „купујмо домаће и чувајмо радна мјеста“ ефикасност на свјетском тржишту се не може остварити без кориштења компаративних предности земаља. Заштита домаћих компанија од здраве конкуренције често води у неефикасност и нерационално кориштење ресурса. Данас, када велике економије настоје потпомоћи посрнуле производне гиганте намеће се питање што је важније: сачувати домаће компаније и радна мјеста по сваку цијену, па и трошењем новца пореских обавезника и будућих генерација на неефикасне програме и неодговорне менаџменте компанија, или постојећу кризу искористити за стимулисање компанија које имају здрав однос према пословању. Државе, осим директног убризгавања свјежег капитала, национализације банака и компанија или преузимања лоших дугова и потраживања, могу да укину различите административне намете или регулације којима се ограничава пословање компанија или се угоржава финансијско пословање, као и све препреке, укључујући и фискалне, које онемогућавају равноправну утакмицу на тржишту.

Глобална криза је само додатно заштрила борбу за тржиште. Још почетком миленијума чланице ЕУ су препознале потребу укидања свих препрека конкурентности те су стратегију

развоја до 2020.г. фокусирају на јачању конкурентности европских компанија. У сегменту опорезивања ПДВ-ом стратегија укључује неколико циљева: (i) исправно функционирање тржишта ЕУ, које претпоставља уклањање штетне конкуренције између чланица којом се фискалним мјерама фаворизују компаније одређене чланице на интерном тржишту ЕУ, (ii) изједначавање принципа опорезивања ПДВ-ом којима се омогућава равноправна утакмица компанија из ЕУ са компанијама из остатка свијета на тржишту ЕУ и (iii) јачање конкурентности компанија из ЕУ смањивањем трошкова администрирања и уклањања девијација у систему ПДВ-а које доводе до „скривеног“ опорезивања инпута (тзв. каскадни ефект) и оптерећења добити компанија. Модернизацијом администрирања ПДВ-ом смањују се трошкови поштивања пореских прописа, чиме се индиректно јача ликвидност компанија, што је врло значајно сада у вријеме отежаног приступа финансијским изворима, поготово за финансирање обртних средстава³.

Анализом искустава чланица уочене су бројне девијације у систему ПДВ-а у ЕУ које слабе конкурентност ЕУ-компанија. Поред слабости концепта интерног тржишта ЕУ, који подразумијева уклањање граница и слободу кретања добара, услуга, особа и капитала, а који с друге стране слаби контролу опорезивања трансакција промета добара и услуга између чланица и омогућује пореске преваре огромних размјера, изворе слабљења конкурентности налазимо у самом систему и политици ПДВ-а. Постојање прага за опорезивање, ослобађања, диференцираних стопа, одређених селективних одредаба и начела опорезивања добара и услуга може да доведе одређене групације обавезника, добра или услуге у повољнији положај у односу на друге ЕУ⁴. Тиме се нарушава начелна неутралност ПДВ-а на економски положај обавезника. Изворе неравноправне конкуренције можемо посматрати са стајалишта ефеката система ПДВ-а на положај обавезника на домаћем и на положај обавезника на међународном тржишту. Код анализе ефеката домаћег система ПДВ-а анализира се положај домаћих компанија, групација или сектора у односу на увознике и друге домаће компаније, док код анализе положаја домаћих обавезника на свјетском тржишту потребно је компарирати карактеристике система ПДВ-а у земљи и карактеристике система ПДВ-а у трећим земљама.

3. РЕДИЗАЈНИРАЊЕ ПОЛИТИКЕ ПДВ-А У СВИЈЕТУ

Мјере и инструменте које су чланице ЕУ и друге земље усвојиле крајем 2008.г. и почетком 2009.г. могу се групувати у неколико категорија⁵:

- мјере које су усмјерене на потицање агрегатне потражње (смањивањем стопе ПДВ-а и сужавањем пореске основице),
- мјере којима се јача фискална позиција влада (повећањем стопе ПДВ-а и снижених стопа, сужавањем опсега примјене диференцираних стопа),
- мјере којима се побољшава ликвидност компанија (продужавањем рокова за подношење пријава и за плаћање обавезе за ПДВ, скраћивањем рокова за враћање поврата, мјере којима се ублажавају ефекти стечаја компанија на пословне партнере),
- мјере којима се циљано потиче конкурентност (нпр. побољшавањем позиција малих фирми у систему ПДВ-а),
- мјере против пореских превара у систему ПДВ-а,
- мјере које воде поједностављењу администрирања ПДВ-ом.

³ Више о томе: Д. Антић, "Рефлексије редизајна система ПДВ-а у ЕУ на БиХ", 9. међународни симпозиј « Конкурентност и европски пут БиХ », Revison, Неум, 29-31 мај 2008.

⁴ Више о томе: Д. Антић, "Борба против превара у систему ПДВ-а у функцији осигурања тржишне конкурентности", II. Међународни симпозиј "Финанције и рачуноводство у функцији господарског раста БиХ", Мостар, 20/21-IX-2007., FIRCON, Мостар, стр. 419-438.

⁵ Детаљније о предузетим мјерама у: Д. Антић, "Потреба за редизајнирањем политике ПДВ-а у увјетима глобалне кризе", 10. међународни симпозиј « Европски пут БиХ у увјетима економске кризе », Неум, 28-30. мај 2009, Revison – Сарајево, стр. 115-140.

Примјећујемо да поједине мјере имају вишеструке ефекте. Мјере против пореских превара утичу и на јачање конкурентности и јединственог економског простора, али и на смањење пореске евазије и на пораст прихода од ПДВ-а. Поједностављење администрирања ПДВ-ом смањује трошкове обавезницима, чиме се јача ликвидност привреде, али и растерећују трошкови пореских управа, чиме се остварују уштеде у буџетима које се могу усмјерити у јавне инвестиције. У даљем тексту дајемо преглед актуалних мјера које су подuzeле чланице ЕУ посљедњих мјесеци. Неке од мјера су краткорочне, а ефекти неких се могу очекивати тек на дужи рок.

Водећи свјетски економски истичу да је за ублажавање економске кризе потребно комбиновати различите фискалне стимулансе који укључују: (i) дјеловање на страни јавних расхода (нпр. отварање јавних радова), (ii) стимулансе усмјерене према потрошачима (нпр. смањење стопе ПДВ-а) или (iii) стимулансе усмјерене према компанијама (нпр. потицаји и субвенције).

Ефекти мјера усмјерених према потрошачима и компанијама су врло дискутабилни, док највећи ефекат могу произвести мјере на страни јавних расхода. Економисти закључују да фискални стимуланси у сваком случају морају бити правовремени, обимни, диверзификовани, дуготрајнији, колективни, стабилни и одрживи.⁶ Избор мјера и инструмената за које се владе одређују у борби против глобалне рецесије овиси о значају прихода од ПДВ-а у укупним јавним приходима и удјелу опорезиве потрошње. Већи степен опорезивања потрошње оставља простора за стимулисање приватне потрошње смањењем стопа ПДВ-а и ширењем опсега добара и услуга на које се примјењују диференциране стопе.

Увођење снижених стопа ПДВ-а у системе чланица ЕУ је најпопуларнија предизборна мјера, најчешће правдана социјалним разлозима, ублажавањем регресивних учинака ПДВ-а на становништво са нижим дохоцима, или чак демографским разлозима. Међутим, досадашња дугогодишња пракса је показала другачије ефекте. На примјер, снижене стопе на беби опрему, дјечију одјећу, обућу или храну нису допринијеле повећавању наталитета. Смањење стопа не мора увијек да доведе до смањења цијена и потицаја за нову потрошњу. У пракси је већ потврђен модел понашања обавезника у ситуацијама када се мијењају стопе ПДВ-а. Пораст пореских стопа код одређених добара и услуга врло често доводи до већег пораста малопродајних цијена него што износи пораст пореског терета, а с друге стране смањење пореских стопа у највећем броју случајева доводи до мањег смањења малопродајних цијена него што износи укинати порез. Величина ефекта снижавања стопа ПДВ-а на цијене и ниво запослености у коначници овиси о много фактора: преференцијама потрошача и цјеновној еластичности потражње за одређеним добрима и услугама, нивоу конкуренције унутар сектора, обиму сиве економије, о томе да ли је радно-интензивна или капитал-интензивна дјелатност и др.

Могуће је постићи одређене економске користи снижавањем стопа ПДВ-а уколико се то ограничи на секторе који су у већој мјери погођени сивом економијом, односно неформалним, нерегистраним, а тиме и неопорезованим, активностима. Уколико се смање стопе на добра и услуге које многи производе или пружају у домаћинствима претпоставља се да ће то утицати на промјену преференција домаћинстава ка већем кориштењу услуга или добара набављених од регистрованих добављача. То оставља простор за фокусирање на ефикасније и продуктивније обављање редовних послова у формалној економији, умјесто да запослени своје снаге троше на послове „уради сам“. Пораст продуктивности доводи до појаве ефеката економије обима, док преусмјеравање потрошње ка регуларном тржишту доводи до повећања потражње за одређеним добрима и услугама, што потиче раст запослености у тим

⁶ Више о томе: Spilimergo A., Symansky S., Blanchard O., Cottarelli C., „Fiscal Policy for the Crisis“, IMF staff position note SPN/08/01, IMF, Washington, 29 December 2008, www.imf.org, pp. 2 – 7.

Бања Лука: Бана Лазаревића, 78 000 Бања Лука, Тел/факс: +387 51 335 350, Е-mail: oma@uino.gov.ba
Сарајево: Ђоке Мазалића 5, 71 000 Сарајево, Тел:+387 33 279 553, Факс:+387 33 279 625, Web: www.oma.uino.gov.ba

секторима и укупан раст економије. Све то коначно доприноси до порасту пореских прихода (директних и индиректних).

Студије су показале да се највећи ефекти на продајне цијене остварују снижавањем стопе ПДВ-а на производе крајње потрошње, локално испоручене. Уколико се стопа снижава на производе и услуге регионалног карактера, мобилне пореске основице, под дјеловањем миграције становништва и тржишта ефекти снижене стопе врло брзо ће се истопити. Повећана потражња за тим производима и добрима довешће до формирања коначне цијене изнад жељене продајне цијене. С друге стране, снижавање стопе ПДВ-а на међупродукте и сировине и материјал нема ефекта на смањење трошкова производње и продајне цијене сектора, будући да ПДВ није елемент цијене коштања.

Интенција ЕУ да сниженим стопама опорезује радно-интензивне услуге правда се настојањем да се подстакне ново запошљавање у секторима гдје су ниски инпути, а висока додана вриједност. Снижавање стопе ПДВ-а може имати ефекте на већу запосленост уколико се примјењује на производе и услуге са еластичном потражњом (нпр. луксузна добра). С друге стране, смањење стопа на основне животне намирнице чије је потражња цјеновно нееластична, осим ограничених социјалних ефеката, неће довести до раста потражње и веће запослености тих сектора. Међутим, не треба заборавити да је тржиште рада доста ригидно, овисно о сектору (радно- или капитал-интензивно), снази конкуренције, тзв. структуралној незапослености и постојању фиксних уговора, те да је потребан дужи рок да би се помјерањем стопа ПДВ-а у одређеним секторима остварили ефекти повећане запослености. Примјена снижене стопе на производе и услуге за крајњу потрошњу гдје постоје супститути може довести до фаворизирања одређених сектора потакнутог фискалним инструментима, што може негативно утицати усмјеравањем ресурса у неефикасне секторе.

Аналитичари сматрају да ће ефекте привременог снижавања стопе у В. Британији осјетити само они који нису у систему ПДВ-а будући да ће им улазни ПДВ из набавке, којег не могу одбити, бити мањи, а тиме и цијена коштања. Профитираће и хуманитарна удружења и каритативне институције. Поред тога, сматра се да је опсег потрошње добара и услуга на које се примјењује стандардна стопа доста узак. Већина добара и услуга се опорезује нижом стопом или нултом стопом (нпр. издавање станова, већина прехрамбених производа, ложуље и енергија за домаћинства). Сљедећа примједба се односи на нагли прелазак на нижу стандардну стопу, тако да обавезници нису били припремљени, што им је створило додатне трошкове брзог прилагођавања. На крају, примједба се односи на најаву ограничене временске примјене. Тиме се на одређени начин потрошачи желе подстакнути да купују добра у 2009.г. у већем обиму од потребног. С друге стране, то може бити и „мач с двије оштрице“, с обзиром на познати модел понашања продаваца у случају мијењања стопа. Имајући то у виду реално је очекивати да ће произвођачи који продају добра с нееластичном потражњом своја улагања одложити за 2010.г. када стопа пореза буде враћена на 17,5%, јер им то омогућава веће повећање цијена и остварење додатног профита у 2010. Водећи економисти ММФ-а сматрају снижавање стопе за неколико процената недовољним да се подстакне агрегатна потрошња⁷. Занимљиво је да су неке земље ЕУ и у свијету посегнуле и за повећањем стандардне стопе у циљу очувања фискалних прихода⁸, при томе заборављајући да то води у даљу контракцију потрошње и економских активности. Надаље, повећање стандардне стопе доводи до раста цијена, што у случају енергената, може бити погубно. Прошле године, у вријеме бурног раста цијена енергената, сировина и хране на свјетском тржишту, показало се да су системи стопа већине чланица (стандардна + једна или више диференцираних стопа) постали генератор инфлације. Високе стандардне стопе у

⁷ Ibid. pp. 6 – 7.

⁸ Латвија је у званичном објашњењу повећање стопа ПДВ-а правдала потребом за „ублажавање последице економске кризе“.

чланицама ЕУ, које су резултат примјене скале снижених стопа ПДВ-а, у неким земљама и нулте стопе, као и широког дијапазона дерогација од општих правила опорезивања, преко пораста цијена нафте и деривата, постале су катализатор пораста цијена свих добара и услуга, па и оних због којих су и увођене снижене и нулте стопе. Тиме је у суштини обезвријеђен основни мотив којим су се водиле чланице – заштита животног стандарда грађана. Повећавање стандардних стопа тако може неутрализовати фискалне ињекције које чланице добијају од међународних институција.

Исто тако, потребно је водити рачуна да реакција потрошача на смањење стопа ПДВ-а није иста у вријеме рецесије и раста незапослености као у вријеме раста економских активности. Губљење посла, смањење плата због краћег радног времена, страх од губитка посла, раст обавеза за камате за примљене кредите и поштравање услова за ново кредитирање – све су то фактори који опредјељују потрошњу грађана и који утичу на смањење расположивог дохотка за потрошњу. У таквој ситуацији становништво ће се опредјељивати на куповину нужних добара и услуга, те снижавање стопа ПДВ-а могу довести до пада цијена само код производа и услуга који имају већи удио у укупној потрошњи.

Ефекти већине побројаних мјера углавном су усмјерени на јачање ликвидности и економског положаја компанија, те на стимулирање потрошње становништва, које ланчано производи ефекте на раст продаје, инвестиција, дохотка, запослености и др. Међутим, неке мјере могу имати и негативне ефекте. Постојање прага за регистрацију за ПДВ-е може да дјелује позитивно или негативно на компаније које нису у систему ПДВ-а, али и на обавезнике уколико су у пословању упућене на мале фирме. За мале фирме које немају велике набавке, а продају своје производе или услуге као крајњу потрошњу смањивање прага за регистрацију може бити удар на ликвидност и на пословање. С друге стране, позитивне ефекте ће остварити обвезници који имају набавке од малих фирми будући да продајна цијена малих фирми неће бити оптерећена ПДВ из њихових набавки. Обрнуто се дешава уколико се повећава праг за опорезивање. Величина ефекта ПДВ-а скривеног у цијени коштања на производне трошкове обавезника ПДВ-а и крајње продајне цијене овиси о удјелу тих малих фирми или ослобођених сектора (нпр. финансијски, поштански) у БДП-у. Због овога приједлози да се опорезују финансијске услуге између обавезника, као и да се у ПДВ групе укључују и финансијске компаније, иду у правцу минимизирања утицаја каскадног ефекта ПДВ-а скривеног у набавкама компанија које нису обавезници на општи ниво цијена добара и услуга у земљи.

Сличан случај имамо и у вези увођења различитих врста пријава ПДВ-а које могу имати различите посљедице по обавезнике. Продужавање пореског раздобља негативно утиче на обавезнике који су извозници, као и на инвеститоре, јер неминовно продужава рок за поврат ПДВ-а. С друге стране, максимална скраћивања рока поврата ПДВ-а под притисак ставља пореске управе да у кратком року врше верификацију поврата, те могу представљати нови „окидач“ за пореске преваре. Увођење посебних аранжмана, нпр. готовинског књиговодства, не мора *a priori* фирме довести у повољан положај. Компаније које имају такву позицију да могу одлагати плаћање обавеза добављачима радије ће се опредјелити за општи принцип опорезивања, који подразумева одбитак улазног ПДВ-а из набавки и смањење пореске обавезе за тај износ. Тај износ улазног ПДВ служи као бескаматни кредит. Мјере које се уводе против пореских превара, попут експанзије примјене механизма „обрнутог терећења“ (енгл. *reverse charge mechanism*) или подношење додатних пријава или листе набавки/продаје могу додатно оптеретити трошкове регуларних обавезника. Садашња правила електронског подношења пријава у ЕУ су јако комплексна и захтијевају додатне напоре обвезника. С друге стране, све мјере имају одраза и на трошкове пореских управа. Више стопа, нижи праг за опорезивање, широк опсег ослобађања, посебне схеме и др. оптерећују буџете пореских управа, тако да је нето фискални ефекат мјера упитан.

4. ПОТРЕБА ЗА БАЛАНСИРАЊЕМ (*trade-offs*)

Анализа ефеката мјера и инструмената за којима државе посежу у сегменту политике ПДВ-а показало је да је потребно одређено балансирање. Свака мјера може да произведе и позитивне и негативне ефекте. Стога потребан је тзв. „*trade offs*“, да се жртвују максималне користи једне мјере у корист позитивних ефеката других мјера. Потребно је да мјере буду што више циљане на одређене сегменте или тржишта (као примјена снижених стопа код радно-интензивних дјелатности), а да истовремено не продубљују девијације на тржишту или не производе нове неконкурентности, уз балансирање трошкова и користи и за обавезнике и за пореске управе.

Које су поуке за Босну и Херцеговину? У одсуству монетарне политике фискална политика у БиХ преостаје као основна полука макроекономске политике. Приходи од ПДВ-а представљају основне приходе свих нивоа влада у БиХ, чиме је осјетљивост на осцилације у наплати већа. Занемарујући константне политичке расправе у вези са увођењем диференцираних стопа, чији позитивни ефекти на агрегатну потражњу су врло упитни, фокус активности требало би усмјерити ка оним мјерама и инструментима у политици ПДВ-а које доприносе јачању ликвидности компанија, смањењу пореских превара и снажнијој конкурентности. О томе који су приједлози у БиХ у оптицају и које мјере би се могле подузети у систему ПДВ-а у БиХ да би се остварили наведени циљеви у идућем броју билтена.

Консолидовани извјештаји

(припремила: Мирела Кадић, помоћник за истраживачки рад)

Табела 1. (Консолидовани извјештаји: БиХ: ентитети, ЈР)

Консолидовани извјештај укључује:

- приходе од индиректних пореза које прикупља Управа за индиректно опорезивање на Јединствени рачун,
- трансфере са Јединственог рачуна УИО за сервисирање спољног дуга,
- трансфере са Јединственог рачуна УИО за финансирање Брчко Дистрикта, кантона, општина и Дирекција за путеве,
- приходе буџета Босне и Херцеговине са Јединственог рачуна УИО,
- приходе и расходе буџета Федерације БиХ,
- приходе и расходе буџета Републике Српске.

Табела 2.1. (Консолидовани извјештаји: Држава, ентитети, БД, фондови, кантони, општине)

1. Консолидовани извјештај укључује:

- приходе и расходе буџета БиХ
- приходе и расходе буџета Брчко Дистрикта
- приходе и расходе фонда БД
- приходе и расходе буџета РС
- приходе и расходе ванбуџетских фондова
- приходе и расходе буџета општина РС
- приходе и расходе буџета ФБиХ
- приходе и расходе федералних и кантоналних ванбуџетских фондова
- приходе и расходе буџета кантона
- приходе и расходе буџета општина ФБиХ

2. У извјештај је укључена амортизација спољног дуга

3. Процијењени су подаци за општине ФБиХ: Равно, Прозор (сви мјесеци), Доњи Вакуф

(4,5.и 6.), Томиславград, Неум (5.и 6.), Сарајево, Тешањ и Пале-Прача (6.мјесец)
4. Процијењени су мјесечни подаци за општине РС на основу кварталних извјештаја достављених од МФ РС

Табела 2.2. (Консолидовани извјештаји: БиХ: Држава, ентитети, БД, кантони)

1. Консолидовани извјештај укључује:
 - приходе и расходе буџета БиХ
 - приходе и расходе буџета Брчко Дистрикта
 - приходе и расходе буџета РС
 - приходе и расходе буџета ФБиХ
 - приходе и расходе буџета кантона

Табела 2.3. (Консолидовани извјештаји: ФБиХ: буџет ФБиХ, фондови, кантони, општине)

1. Консолидовани извјештај укључује:
 - приходе и расходе буџета ФБиХ
 - приходе и расходе федералних и кантоналних ванбуџетских фондова
 - приходе и расходе буџета кантона
 - приходе и расходе буџета општина ФБиХ
2. Процијењени су подаци за општине ФБиХ: Равно, Прозор (сви мјесеци), Доњи Вакуф (4,5.и 6.), Томиславград, Неум (5.и 6.), Сарајево, Тешањ и Пале-Прача (6.мјесец)

Табела 2.3. (Консолидовани извјештаји: РС: буџет РС, фондови, општине)

1. Консолидовани извјештај укључује:
 - приходе и расходе буџета РС
 - приходе и расходе ванбуџетских фондова
 - приходе и расходе буџета општина РС
2. Процијењени су мјесечни подаци за општине РС на основу кварталних извјештаја достављених од МФ РС

Табеле 3.1. – 3.3. (Консолидовани извјештаји: кантони)

1. Консолидовани извјештај укључује:
 - Приходе и расходе буџета кантона
 - Приходе и расходе буџета припадајућих општина

БиХ: ентитети и ЈР, I-VII, 2009.

		I	II	III	IV	V	VI	VII	Q1	Q2	Q3	Ukupno
1	Текући приходи	384,6	359,4	402,3	417,5	426,9	445,6	499,0	1146,3	1290,0	499,0	2935,3
11	Порезни приходи	367,0	337,2	370,4	392,8	380,0	387,7	441,6	1074,6	1160,5	441,6	2676,7
111	Индијектни порези (и средства са ЈР)	351,7	316,9	322,8	335,6	355,0	365,1	420,0	991,4	1055,7	420,0	2467,1
	ПДВ	254,3	209,2	191,4	213,1	222,7	235,1	255,8	654,9	670,9	255,8	1581,7
	ПДВ на увозе	126,3	151,9	174,9	177,3	161,5	178,3	182,6	453,0	517,1	182,6	1152,6
	ПДВ обавеза према ПДВ пријавама	168,1	109,4	106,1	100,2	117,5	116,8	124,4	383,6	334,6	124,4	842,5
	ПДВ према аутоматском разрезу од стране УИО	0,0	0,0		0,0	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2
	ПДВ једнократне уплате	0,1	0,4	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1	0,6	0,4	0,1	1,0
	Остало	2,6	1,9	2,3	1,6	1,7	1,8	2,4	6,9	5,2	2,4	14,5
	Поврат ПДВ	-42,8	-54,4	-92,0	-66,3	-58,2	-61,9	-53,7	-189,2	-186,3	-53,7	-429,2
	Царине	22,3	27,7	33,2	32,4	27,9	28,5	29,7	83,2	88,8	29,7	201,6
	Порез на промет	0,4	0,7	0,6	1,0	0,6	0,5	0,7	1,7	2,1	0,7	4,5
	Акциза	61,7	65,4	81,8	71,5	84,9	89,7	104,9	209,0	246,0	104,9	559,9
	Увозни пр.	49,1	44,2	55,9	45,4	53,4	57,6	74,0	149,2	156,3	74,0	379,5
	У земљи	12,6	21,2	25,9	26,1	31,5	32,1	30,9	59,8	89,7	30,9	180,5
	Путарина	12,0	13,3	15,4	16,7	17,9	10,7	27,5	40,7	45,4	27,5	113,6
	Остало	1,0	1,1	1,3	1,4	1,5	1,4	1,8	3,4	4,2	1,8	9,5
	Остали поврати	-0,2	-0,5	-0,8	-0,4	-0,5	-0,9	-0,4	-1,5	-1,8	-0,4	-3,6
112	Директни порези	15,3	20,3	47,5	57,2	25,0	22,6	21,6	83,1	104,8	21,6	209,5
	Порези на доходак и добит	14,2	18,6	45,7	56,0	24,0	21,6	20,4	78,5	101,6	20,4	200,5
	Остали порески приходи	1,1	1,7	1,8	1,1	1,0	1,1	1,2	4,6	3,2	1,2	9,0
12	Непорезни приходи	16,0	21,9	31,5	24,5	46,8	57,2	56,8	69,4	128,4	56,8	254,7
13	Остали приходи	0,0	0,1	0,1	0,1	0,0	0,5	0,1	0,2	0,6	0,1	0,9
14	Донације/грантови	0,7		0,2	0,1	0,0	0,0	0,0	0,9	0,0	0,0	1,0
15	Трансфери виших нивоа	0,8	0,2	0,2	0,1	0,1	0,3	0,4	1,2	0,5	0,4	2,1
		I	II	III	IV	V	VI	VII	Q1	Q2	Q3	Ukupno
2	Текући расходи	311,6	374,2	396,9	437,7	419,7	468,3	468,3	1082,7	1325,6	468,3	2876,6

21	Текући издаци	56,3	80,3	82,0	88,0	86,3	107,0	65,3	218,6	281,3	65,3	565,2
211	Плаће и накнаде	53,0	72,7	72,4	72,9	73,2	91,8	50,4	198,1	238,0	50,4	486,5
212	Издаци за материјал и услуге	3,4	7,6	9,6	15,1	13,1	15,2	14,9	20,5	43,3	14,9	78,7
22	Грантови /Социјални трансфери/Субвенције	17,4	55,4	69,6	86,9	81,6	74,6	106,7	142,4	243,1	106,7	492,2
23	Плаћање камате	0,7	9,1	13,1	2,2	20,2	23,5	3,0	22,8	45,9	3,0	71,7
24	Остали издаци/потрошња/трансфери	1,0	20,6	21,6	24,4	21,8	28,3	27,0	43,2	74,5	27,0	144,7
25	Трансфери са ЈР	216,8	200,8	176,8	210,9	188,0	213,1	243,1	594,4	612,0	243,1	1449,6
	од чега: Буџет БиХ	52,3	60,7	62,2	62,2	56,5	62,2	65,0	175,2	180,8	65,0	421,0
	Од чега: ФБиХ/ кантони, општине, Дирекција за цесте	124,0	110,9	84,1	115,4	99,0	113,6	138,2	319,0	328,0	138,2	785,2
	Од чега: РС / градови, општине, ЈП "Путеви РС"	29,8	20,0	21,3	23,5	22,2	26,5	28,1	71,1	72,2	28,1	171,4
	Од чега: Брчко	10,6	9,2	9,2	9,8	10,3	10,9	11,9	29,1	31,0	11,9	72,0
27	Трансфери кантонима, општинама и градовима	18,7	7,5	33,6	22,7	22,6	21,8	22,6	59,8	67,1	22,6	149,5
28	Нето позајмљивање*	0,7	0,5	0,2	2,6	-0,7	-0,1	0,5	1,4	1,8	0,5	3,7
3	Нето набавка нефинансијских средстава	0,3	9,7	10,8	5,7	5,6	7,8	5,2	20,9	19,0	5,2	45,1
4	Владин суфицит (+)/ дефицит(-) (1-2-3)	72,6	-24,5	-5,4	-25,8	1,6	-30,4	25,4	42,7	-54,6	25,4	13,5
5	Нето финансирање**	-0,63	-0,40	15,96	97,48	154,84	-19,36	372,96	14,9	233,0	373,0	620,9

Табела 1.

БиХ: Држава, ентитети, БД, фондови, кантони, општине, I-VI, 2009.

	2009		I	II	III	IV	V	VI	Q1	Q2	Укупно
1	Приходи (11+12+13+14)	707.560.571	772.152.841	833.284.743	980.674.250	824.836.797	888.928.389	2.312.998.156	2.694.439.435	5.007.437.591	
11	Приходи од пореза	626.290.262	685.668.062	734.624.743	764.363.605	715.074.920	726.686.769	2.046.583.068	2.206.125.293	4.252.708.361	
	Порези на доходак и добит	28.946.787	45.658.000	81.843.341	117.198.916	61.013.413	50.217.123	156.448.128	228.429.452	384.877.580	
	Доприноси за социјалну заштиту	257.908.149	297.425.505	304.245.251	306.379.390	290.276.119	306.718.806	859.578.905	903.374.315	1.762.953.221	
	Порез на имовину	11.919.255	11.686.442	10.680.107	9.426.445	7.401.727	8.265.195	34.285.804	25.093.367	59.379.171	
	Приходи од индиректних пореза	326.323.974	329.261.352	336.459.165	328.770.804	353.468.833	358.855.201	992.044.491	1.041.094.839	2.033.139.330	
	Остали порези	1.192.097	1.636.763	1.396.879	2.588.050	2.914.827	2.630.444	4.225.739	8.133.320	12.359.059	
12	Непорески приходи	67.990.475	75.980.295	87.941.274	207.973.043	101.925.228	143.999.103	231.912.045	453.897.374	685.809.419	
13	Текуће потпоре (Грантови)	12.083.674	8.795.873	9.050.517	7.307.816	6.737.600	16.698.187	29.930.064	30.743.603	60.673.667	
14	Остали приходи	1.196.160	1.708.610	1.668.210	1.029.785	1.099.049	1.544.330	4.572.980	3.673.165	8.246.144	
2	Расходи (21+22+23)	673.469.620	767.621.738	884.902.138	858.166.148	849.833.251	930.685.857	2.325.993.497	2.638.685.256	4.964.678.752	
21	Текући издаци	668.153.783	757.951.326	872.867.870	844.137.342	838.150.234	915.840.492	2.298.972.979	2.598.128.067	4.897.101.046	
	Бруто плаће и накнаде	230.872.472	259.368.248	262.425.369	258.237.829	260.703.854	319.721.583	752.666.089	838.663.266	1.591.329.355	
	Издаци за материјал и услуге	130.134.294	184.011.866	202.963.147	183.787.352	191.376.614	218.648.045	517.109.307	593.812.011	1.110.921.318	
	Грантови	304.668.733	304.349.497	393.264.404	398.630.344	364.571.378	352.020.191	1.002.282.634	1.115.221.913	2.117.504.547	
	Издаци за камате и остале накнаде	2.478.283	10.221.716	14.214.950	3.481.817	21.498.388	25.450.672	26.914.949	50.430.877	77.345.826	
22	Остали расходи	4.551.237	9.018.845	11.895.031	11.809.636	12.743.315	15.659.884	25.465.113	40.212.834	65.677.947	
23	Нето позајмљивање*	764.600	651.567	139.237	2.219.171	-1.060.298	-814.519	1.555.405	344.355	1.899.759	
3	Нето набавка нефинансијских средстава	17.794.174	20.535.708	26.557.575	26.646.360	31.184.395	47.313.656	64.887.457	105.144.411	170.031.868	
4	Владин суфицит/дефицит (1-2-3)	16.296.777	-16.004.605	-78.174.969	95.861.741	-56.180.849	-89.071.123	-77.882.798	-49.390.232	-127.273.029	
5	Нето финансирање	613.729	-1.684.680	15.424.043	100.471.852	157.867.739	-25.072.196	14.353.092	233.267.394	247.620.486	

Табела 2.1.

БиХ: Држава, ентитети, БД, кантони, I-VI, 2009.

	I	II	III	IV	V	VI	Q1	Q2	Ukupno	
1	Приходи (11+12+13+14)	361.428.773	384.567.688	439.342.812	577.438.561	450.466.367	493.803.508	1.185.339.273	1.521.708.436	2.707.047.709
11	Приходи од пореза	319.298.953	340.213.980	383.291.493	401.195.094	378.019.476	371.096.110	1.042.804.426	1.150.310.681	2.193.115.107
	Порези на доходак и добит	23.185.593	39.045.333	76.485.845	103.317.370	53.990.200	43.046.132	138.716.772	200.353.702	339.070.474
	Порез на имовину	2.616.954	2.550.559	1.618.842	1.547.039	1.591.952	1.682.943	6.786.355	4.821.934	11.608.289
	Приходи од индиректних пореза	292.781.079	297.423.279	304.253.151	294.137.097	319.854.295	324.343.011	894.457.509	938.334.402	1.832.791.911
	Остали порези	715.327	1.194.809	933.655	2.193.589	2.583.030	2.024.024	2.843.791	6.800.643	9.644.434
12	Непорески приходи	37.355.275	42.477.553	55.144.550	173.230.120	70.476.578	109.853.520	134.977.378	353.560.218	488.537.596
13	Текуће потпоре (Грантови)	4.750.762	1.736.662	852.211	2.949.876	1.958.317	12.370.135	7.339.635	17.278.328	24.617.963
14	Остали приходи	23.784	139.492	54.558	63.471	11.996	483.742	217.834	559.209	777.043
2	Расходи (21+22+23)	313.072.038	361.273.485	442.477.429	454.447.819	454.124.361	519.336.359	1.116.822.952	1.427.908.538	2.544.731.490
21	Текући издаци	311.207.586	356.708.261	438.404.874	445.499.994	448.472.113	513.014.462	1.106.320.721	1.406.986.569	2.513.307.290
	Бруто плаће и накнаде	195.666.838	221.839.913	222.760.579	220.823.261	223.359.595	280.374.290	640.267.330	724.557.146	1.364.824.476
	Издаци за материјал и услуге	23.099.718	33.162.532	38.208.844	44.588.143	42.045.367	70.501.761	94.471.095	157.135.270	251.606.365
	Грантови	91.022.478	92.530.863	164.262.234	177.818.537	162.819.699	137.822.981	347.815.575	478.461.218	826.276.793
	Издаци за камате и остале накнаде	1.418.553	9.174.952	13.173.216	2.270.053	20.247.451	24.315.429	23.766.721	46.832.934	70.599.655
22	Остали расходи	1.280.520	4.127.522	4.129.946	6.541.133	6.544.775	6.528.415	9.537.988	19.614.323	29.152.311
23	Нето позајмљивање*	583.932	437.702	-57.391	2.406.692	-892.527	-206.518	964.243	1.307.647	2.271.890
3	Нето набавка нефинансијских средстава	7.421.692	9.851.371	14.836.257	11.052.760	16.892.610	31.681.541	32.109.321	59.626.911	91.736.232
4	Владин суфицит/дефицит (1-2-3)	40.935.043	13.442.832	-17.970.874	111.937.981	-20.550.603	-57.214.392	36.407.000	34.172.986	70.579.987
5	Нето финансирање	-1.284.777	-640.935	15.568.201	100.858.810	154.684.991	-24.366.718	13.642.489	231.177.083	244.819.572

Табела 2.2.

ФБиХ: Буџет ФБиХ, фондови, кантони, општине, I-VI, 2009.

	2009	I	II	III	IV	V	VI	Q1	Q2	Укупно
1	Приходи (11+12+13+14)	420.901.046	442.128.029	479.281.580	508.005.068	512.151.480	533.198.818	1.342.310.654	1.553.355.366	2.895.666.020
11	Приходи од пореза	380.465.471	397.318.854	424.588.174	452.494.644	438.185.424	424.224.948	1.202.372.499	1.314.905.016	2.517.277.514
	Порези на доходак и добит	14.291.383	24.764.333	36.341.875	73.548.990	39.520.508	25.796.982	75.397.592	138.866.480	214.264.072
	Доприноси за социјалну заштиту	189.782.744	196.151.137	196.919.324	200.326.413	199.070.420	199.499.516	582.853.204	598.896.349	1.181.749.553
	Порез на имовину	9.561.869	9.173.423	7.951.537	6.933.095	4.968.560	5.747.737	26.686.828	17.649.392	44.336.220
	Приходи од индиректних пореза	166.247.895	166.550.427	182.769.878	170.811.983	194.212.952	192.521.125	515.568.200	557.546.059	1.073.114.260
	Остали порези	581.580	679.534	605.560	874.163	412.984	659.589	1.866.674	1.946.736	3.813.410
12	Непорески приходи	37.132.332	40.265.322	50.817.931	51.328.723	68.682.473	102.427.033	128.215.584	222.438.229	350.653.814
13	Текуће потпоре (Грантови)	3.128.382	3.980.729	3.263.494	3.717.805	4.699.387	5.997.846	10.372.605	14.415.039	24.787.644
14	Остали приходи	174.861	563.124	611.981	463.896	584.195	548.991	1.349.966	1.597.083	2.947.048
2	Расходи (21+22+23)	406.187.189	447.045.860	525.085.256	500.316.201	481.686.983	563.902.935	1.378.318.305	1.545.906.119	2.924.224.424
21	Текући издаци	403.249.731	442.460.993	517.780.060	497.253.703	477.632.812	557.301.872	1.363.490.784	1.532.188.388	2.895.679.171
	Бруто плаће и накнаде	105.317.736	131.630.984	133.328.938	125.666.754	130.249.064	190.068.676	370.277.658	445.984.495	816.262.153
	Издаци за материјал и услуге	99.487.504	106.940.387	114.644.549	110.351.967	110.039.570	133.572.467	321.072.441	353.964.004	675.036.444
	Грантови	197.236.165	203.408.125	258.679.075	260.773.379	226.840.950	218.395.328	659.323.365	706.009.657	1.365.333.022
	Издаци за камате и остале накнаде	1.208.325	481.496	11.127.499	461.603	10.503.228	15.265.401	12.817.320	26.230.232	39.047.552
22	Остали расходи	2.880.211	4.500.817	7.374.579	3.255.611	4.185.649	7.118.578	14.755.608	14.559.838	29.315.446
23	Нето позајмљивање*	57.247	84.050	-69.383	-193.113	-131.478	-517.515	71.914	-842.107	-770.193
3	Нето набавка нефинансијских средстава	10.096.351	9.502.850	7.419.837	11.707.387	14.338.768	18.220.885	27.019.038	44.267.040	71.286.078
4	Владин суфицит/дефицит (1-2-3)	4.617.506	-14.420.681	-53.223.514	-4.018.520	16.125.729	-48.925.001	-63.026.689	-36.817.792	-99.844.481
5	Нето финансирање	461.580	-1.837.329	15.271.394	101.218.193	156.035.203	-23.730.130	13.895.645	233.523.266	247.418.910

Табела 2.3.

PC: Буџет РС, фондови, општине, I-VI, 2009.

	2009	I	II	III	IV	V	VI	Q1	Q2	Ukupno
1	Приходи (11+12+13+14)	199.869.723	238.940.445	271.574.783	264.504.602	233.252.523	254.397.842	710.384.951	752.154.967	1.462.539.917
11	Приходи од пореза	170.507.695	206.065.439	234.892.521	235.237.719	204.703.305	223.500.373	611.465.655	663.441.397	1.274.907.052
	Порези на доходак и добит	14.228.337	19.746.171	43.882.860	42.518.999	20.425.875	22.445.238	77.857.369	85.390.111	163.247.481
	Доприноси за социјалну заштиту	67.084.306	99.415.423	105.271.431	104.054.948	89.380.379	105.252.494	271.771.160	298.687.820	570.458.980
	Порез на имовину	2.337.906	2.494.303	2.721.763	2.487.827	2.428.966	2.517.458	7.553.972	7.434.251	14.988.222
	Приходи од индиректних пореза	86.385.890	83.461.187	82.233.011	85.965.619	92.294.579	93.179.147	252.080.089	271.439.345	523.519.434
	Остали порези	471.255	948.354	783.456	210.328	173.506	106.037	2.203.065	489.870	2.692.935
12	Непорески приходи	22.407.362	27.161.802	30.209.197	27.043.023	26.509.727	28.239.093	79.778.361	81.791.843	161.570.204
13	Текуће потпоре (Грантови)	5.933.367	4.567.717	5.416.836	1.657.971	1.524.637	1.663.037	15.917.921	4.845.645	20.763.566
14	Остали приходи	1.021.299	1.145.486	1.056.229	565.889	514.854	995.339	3.223.014	2.076.082	5.299.096
2	Расходи (21+22+23)	203.342.265	247.416.354	281.590.996	277.648.632	284.769.040	277.529.355	732.349.615	839.947.027	1.572.296.642
21	Текући издаци	201.103.786	243.466.284	278.036.645	267.924.183	278.004.024	270.423.937	722.606.715	816.352.143	1.538.958.858
	Бруто плаће и накнаде	70.233.937	69.942.080	70.040.237	70.788.249	70.849.201	69.746.357	210.216.254	211.383.807	421.600.061
	Издаци за материјал и услуге	23.012.583	65.727.736	73.363.072	59.749.092	60.515.360	61.705.490	162.103.391	181.969.942	344.073.333
	Грантови	106.591.703	98.057.329	131.545.885	134.366.629	135.644.940	128.786.819	336.194.918	398.798.387	734.993.305
	Издаци за камате и остале накнаде	1.265.563	9.739.139	3.087.451	3.020.214	10.994.523	10.185.271	14.092.152	24.200.008	38.292.160
22	Остали расходи	1.531.126	3.382.554	3.345.730	7.312.164	7.693.836	7.402.422	8.259.409	22.408.422	30.667.831
23	Нето позајмљивање*	707.353	567.517	208.620	2.412.285	-928.819	-297.003	1.483.491	1.186.462	2.669.953
3	Нето набавка нефинансијских средстава	6.557.336	9.900.019	16.663.570	12.369.259	11.111.037	11.352.707	33.120.924	34.833.003	67.953.928
4	Владин суфицит/дефицит (1-2-3)	-10.029.878	-18.375.928	-26.679.782	-25.513.290	-62.627.554	-34.484.220	-55.085.588	-122.625.064	-177.710.652
5	Нето финансирање	152.149	152.649	152.649	-746.341	1.832.536	-1.342.066	457.447	-255.871	201.576

Табела 2.4.

Посавски кантон, I-VI, 2009.

		I	II	III	IV	V	VI	Q1	Q2	I-VI 2009	I-VI 2008
1	Приходи (11+12+13+14)	2.910.075	2.046.434	2.669.607	3.072.257	4.071.836	2.525.487	7.626.116	9.669.581	17.295.697	21.107.310
11	Приходи од пореза	2.136.462	1.681.150	2.059.492	2.541.017	2.073.835	2.078.148	5.877.103	6.693.000	12.570.103	15.844.788
	Порези на доходак и добит	146.828	136.598	379.781	742.126	305.884	277.011	663.206	1.325.020	1.988.226	1.987.163
	Порез на имовину	50.711	33.473	24.064	34.033	29.860	57.063	108.247	120.955	229.203	261.742
	Индиректни порези	1.921.038	1.494.251	1.639.368	1.759.756	1.734.110	1.741.539	5.054.657	5.235.404	10.290.062	13.339.102
	Остали порези	17.885	16.828	16.280	5.103	3.982	2.535	50.993	11.620	62.613	256.781
12	Непорески приходи	551.256	365.285	585.424	390.720	439.441	397.806	1.501.965	1.227.966	2.729.932	3.129.380
13	Грантови	222.356	0	24.691	140.520	1.558.561	49.534	247.047	1.748.615	1.995.662	1.979.129
14	Остали приходи	0	0	0	0	0	0	0	0	0	154.013
2	Расходи (21+22)	2.674.705	3.364.393	2.664.348	2.583.762	2.845.399	2.793.350	8.703.446	8.222.511	16.925.957	19.077.799
21	Текући издаци	2.674.705	3.364.393	2.664.348	2.583.762	2.848.899	2.793.350	8.703.446	8.226.011	16.929.457	19.077.948
	Бруто плаће и накнаде	1.701.767	1.734.507	1.740.624	1.733.393	1.725.622	1.706.055	5.176.897	5.165.070	10.341.967	10.542.322
	Издаци за материјал и услуге	633.595	675.853	672.658	498.283	469.917	585.125	1.982.106	1.553.326	3.535.432	4.328.421
	Грантови	322.860	952.840	248.399	352.086	653.360	502.169	1.524.099	1.507.616	3.031.714	4.183.711
	Издаци за камате и остале накнаде	16.483	1.193	2.668	0	0	0	20.344	0	20.344	23.494
	Дознаке нижим потрошачким јединицама	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
22	Нето позајмљивање*	0	0	0	0	-3.500	0	0	-3.500	-3.500	-149
3	Нето набавка нефинансијских средстава	338.356	293.344	78.138	24.134	294.477	63.749	709.837	382.360	1.092.197	946.730
4	Владин суфицит/дефицит (1-2-3)	-102.986	-1.611.302	-72.880	464.361	931.960	-331.611	-1.787.168	1.064.710	-722.458	1.082.781
5	Нето финансирање**	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-11.859

Табела 3.1.

Унско-сански кантон, I-VI, 2009.

		I	II	III	IV	V	VI	Q1	Q2	I-VI 2009	I-VI 2008
1	Приходи (11+12+13+14)	16.879.496	15.066.541	15.744.683	19.689.764	19.677.749	19.318.018	47.690.720	58.685.531	106.376.251	123.342.249
11	Приходи од пореза	13.115.451	11.907.454	12.231.764	16.345.315	13.370.649	14.576.421	37.254.669	44.292.384	81.547.053	98.104.968
	Порези на доходак и добит	652.461	633.805	996.271	4.290.544	1.733.162	1.652.189	2.282.537	7.675.895	9.958.432	11.138.770
	Порез на имовину	676.893	595.498	385.930	300.716	342.713	361.048	1.658.321	1.004.477	2.662.798	3.413.517
	Индириктни порези	11.775.006	10.665.780	10.841.059	11.743.237	11.282.343	12.551.394	33.281.845	35.576.974	68.858.819	83.092.981
	Остали порези	11.091	12.371	8.504	10.818	12.431	11.790	31.965	35.039	67.004	459.700
12	Непорески приходи	3.368.727	2.459.199	2.859.018	3.031.372	4.458.396	3.333.043	8.686.944	10.822.811	19.509.755	23.413.621
13	Грантови	390.785	704.421	653.901	313.077	1.848.704	1.408.554	1.749.107	3.570.335	5.319.442	1.823.660
14	Остали приходи	4.533	-4.533	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Расходи (21+22)	16.305.907	16.347.920	20.856.300	16.576.334	17.293.641	20.587.445	53.510.128	54.457.420	107.967.547	101.073.387
21	Текући издаци	16.311.696	16.351.507	20.855.624	16.582.316	17.293.641	20.587.445	53.518.828	54.463.402	107.982.229	101.058.434
	Бруто плаће и накнаде	11.335.351	11.195.414	12.558.462	11.504.620	10.849.917	11.134.613	35.089.227	33.489.151	68.578.378	62.455.619
	Издаци за материјал и услуге	1.757.583	1.572.992	1.665.807	1.058.234	1.474.805	2.013.992	4.996.381	4.547.031	9.543.413	10.718.618
	Грантови	2.859.676	2.380.571	3.492.865	3.593.517	3.603.964	3.633.106	8.733.113	10.830.587	19.563.700	15.423.467
	Издаци за камате и остале накнаде	154.890	71.068	43.846	119.978	118.050	24.469	269.805	262.497	532.302	547.210
	Дознаке нижим потрошачким јединицама	204.196	1.131.462	3.094.644	305.967	1.246.904	3.781.264	4.430.302	5.334.135	9.764.437	11.913.521
22	Нето позајмљивање*	-5.789	-3.587	676	-5.982	0	0	-8.700	-5.982	-14.682	14.953
3	Нето набавка нефинансијских средстава	450.985	308.038	1.239.504	539.757	1.624.266	670.978	1.998.526	2.835.001	4.833.527	9.555.422
4	Владин суфицит/дефицит (1-2-3)	122.604	-1.589.416	-6.351.122	2.573.673	759.842	-1.940.405	-7.817.934	1.393.110	-6.424.824	12.713.440
5	Нето финансирање**	-9.126	-29.904	-9.070	-21.218	-105.286	-8.759	-48.100	-135.264	-183.364	-66.610

Табела 3.2.

Западнохерцеговачки кантон, I-VI, 2009.

		I	II	III	IV	V	VI	Q1	Q2	I-VI 2009	I-VI 2008
1	Приходи (11+12+13+14)	6.478.714	7.177.376	7.776.554	6.792.348	8.422.695	5.906.556	21.432.644	21.121.600	42.554.244	43.769.579
11	Приходи од пореза	5.481.697	4.889.810	6.524.273	5.761.106	5.229.806	4.738.761	16.895.780	15.729.673	32.625.453	36.256.611
	Порези на доходак и добит	924.553	1.167.962	2.665.387	1.740.347	1.320.838	705.244	4.757.902	3.766.429	8.524.331	6.218.433
	Порез на имовину	361.837	275.365	254.451	172.888	165.496	68.601	891.652	406.985	1.298.637	996.640
	Индиレクトни порези	4.009.101	3.341.176	3.503.147	3.771.461	3.691.551	3.766.108	10.853.424	11.229.119	22.082.543	28.327.201
	Остали порези	186.207	105.308	101.288	76.411	51.922	198.808	392.802	327.141	719.943	714.337
12	Непорески приходи	837.627	2.259.053	1.189.174	995.398	1.243.837	926.015	4.285.854	3.165.250	7.451.104	6.699.937
13	Грантови	158.989	28.514	44.215	35.845	1.924.276	206.156	231.718	2.166.276	2.397.994	778.598
14	Остали приходи	400	0	18.892	0	24.776	35.624	19.292	60.400	79.692	34.433
2	Расходи (21+22)	6.418.958	7.999.320	10.666.129	8.824.386	7.021.331	6.696.268	25.084.407	22.541.985	47.626.392	41.247.530
21	Текући издаци	6.368.958	7.999.320	10.636.129	8.802.600	7.019.459	6.696.268	25.004.407	22.518.327	47.522.734	41.197.530
	Бруто плаће и накнаде	4.000.859	4.131.699	4.109.509	3.998.623	3.989.277	4.067.389	12.242.067	12.055.289	24.297.357	23.114.880
	Издаци за материјал и услуге	991.775	1.193.249	1.095.740	1.173.813	1.174.631	793.058	3.280.765	3.141.501	6.422.266	5.366.674
	Грантови	1.174.548	2.405.230	5.038.922	3.233.173	1.588.058	1.485.399	8.618.700	6.306.631	14.925.331	11.303.692
	Издаци за камате и остале накнаде	16.274	50.093	46.548	59.571	43.911	55.208	112.915	158.690	271.604	334.208
	Дознаке нижим потрошачким јединицама	185.502	219.049	345.410	337.420	223.582	295.214	749.960	856.216	1.606.176	1.078.076
22	Нето позајмљивање*	50.000	0	30.000	21.786	1.872	0	80.000	23.658	103.658	50.000
3	Нето набавка нефинансијских средстава	422.681	412.684	115.734	318.688	180.654	214.918	951.099	714.259	1.665.358	1.229.958
4	Владин суфицит/дефицит (1-2-3)	-362.925	-1.234.627	-3.005.309	-2.350.726	1.220.711	-1.004.630	-4.602.862	-2.134.644	-6.737.506	1.292.091
5	Нето финансирање**	-34.939	-1.028.563	-93.711	3.371.769	-83.298	-108.903	-1.157.213	3.179.568	2.022.355	-600.804

Табела 3.3.